

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
КАФЕДРА КРИМІНОЛОГІЇ
ТА КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОГО ПРАВА

ЗЛОЧИННІСТЬ ЯК СУСПІЛЬНА ПРОБЛЕМА ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ В УКРАЇНІ

Матеріали Всеукраїнської студентської наукової конференції

(Харків, 4 листопада 2016 року)

У двох томах

За редакцією *А. П. Гетьмана, Б. М. Головкина*

Том 2

Харків
«Право»
2016

УДК 343.988
ББК 67.9(4УКР)61
3-68

Редакційна колегія:

д-р юрид. наук, проф. Б. М. Головкін (голова);
канд. юрид. наук, доц. К. А. Автухов (відповідальний секретар);
канд. юрид. наук, доц. В. В. Пивоваров;
канд. юрид. наук, доц. М. В. Романов;
д-р юрид. наук, проф. О. Ю. Шостко;
канд. юрид. наук, асист. О. В. Новіков

Злочинність як суспільна проблема та шляхи її вирішення в Україні : матеріали Всеукр. студ. наук. конф., м. Харків, 4 листоп. 2016 р. : у 2 т. / за заг. ред. А. П. Гетьмана, Б. М. Головкіна. – Т. 2. – Х. : Право, 2016. – 194 с.

ISBN 978-966-937-086-0

ISBN 978-966-937-088-4 (т. 2)

ISBN 978-966-937-088-4 (т. 2)
ISBN 978-966-937-086-0

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2016
© Видавництво «Право», 2016

4) злісний (неповнолітній має постійну, стійку антисуспільну та антиправову спрямованість, яка є домінуючим фактором при виборі поведінки у певній ситуації) [7, с. 371].

Злочинності неповнолітніх притаманна підвищена латентність. Це можна пояснити тим, що дорослі часто сприймають такі злочини не як злочини, а як пустощі, не надають цьому важливої ролі, а як це часто буває – співчутливо ставляться до неповнолітніх злочинців, прагнучи вберегти їх від кримінальної відповідальності.

Злочинність неповнолітніх є великою проблемою для всього суспільства, тому потребує комплексних заходів для активної та ефективної протидії їй.

Список літератури

1. Корнієнко М. В. Причини та умови поширення злочинності неповнолітніх на сучасному етапі розвитку нашої держави / М. В. Корнієнко // Часоп. Київ. ун-ту права. – 2011. – № 2. – С. 219–223.
2. Бандурка І. О. Кримінологічний вимір злочинності неповнолітніх / І. О. Бандурка // Вісн. кримінол. асоц. України. – 2016. – № 1 (12). – С. 154–163.
3. Мозгова В. А. Поняття та особливості злочинності неповнолітніх / В. А. Мозгова // Юрид. вісн. – 2014. – № 2 (31). – С. 142–147.
4. Александренко О. В. Кримінологічна характеристика злочинів неповнолітніх / О. В. Александренко, Н. О. Веселовська // Молодий вчений. – 2014. – № 4 (07). – С. 28–30.
5. Голіна В. В. Проблеми попередження злочинності неповнолітніх у великому місті: досвід конкретно-соціологічного дослідження : [монографія] / В. В. Голіна, В. П. Ємельянов. – Х. : Право, 2006. – 292 с.
6. Демчїхіна С. С. Проблемні питання кримінологічної характеристики та детермінації злочинної поведінки неповнолітніх / С. С. Демчїхіна // Наук. вісн. Нац. акад. внутр. справ. – 2013. – № 4. – С. 95–102.
7. Кримінологія : підручник / за ред. В. В. Голіни, Б. М. Головкина. – Х. : Право, 2014. – 440 с.

Науковий керівник – д-р юрид. наук, проф. О. Ю. Шостко

*І. В. Роянова,
студентка 3 групи 5 курсу міжнародно-правового факультету
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого,
м. Харків*

КІБЕРЗЛОЧИННІСТЬ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПРОТИДІЇ

Терміни зі словом «кібер-» ще не отримали сформованого загально визнаного значення ні на науковому, ні на нормативно-правовому рівні та залишаються предметом відкритої дискусії. Законодавством України поки що не передбачено ані терміна «кіберзлочинність», ані терміна «кіберзлочин». Європейська конвенція про кіберзлочинність, що була ратифікована Україною у 2005 р., не надає також такого визначення. На сьогодні кіберзлочини створили особливу загрозу безпеці і складають 30–40% від загальної кількості вчинених у світі злочинів.

Аналіз даних офіційної статистичної звітності за 2014–2016 рр. свідчить про тенденцію стабільного та стрімкого зростання рівня кіберзлочинів. «Щорічна кількість злочинів збільшується в рази», – констатує начальник кіберполіції України Сергій Демедюк. У 2014 р. відомство зареєструвало 4800 злочинів у сфері ІТ, у 2015 р. – 6025. За його словами, у 2016 р. відомство вже розслідувало та направило до суду обвинувальні акти у 1500 провадженнях, тим часом як у 2014 р. їх було 1700, а в 2015 р. – 2100 [1]. Звичайно, що як з кожним роком зростає кількість

інтернет-користувачів (2008 р. – 1,5 млрд чоловік, 2013 р. – 2,3 млрд осіб, 2015 р. – 3,4 млрд і, за прогнозами фахівців, до 2017 р. доступ отримають до 70% від загальної чисельності населення світу) [2], так і пропорційно зростає кількість злочинів, що скоюють у кіберпросторі.

Проте офіційна статистика відображає не стільки стан злочинності, скільки стан її реєстрації в державі. Латентність злочинів істотно спотворює наші уявлення про кримінологічну ситуацію, реальний стан, динаміку злочинності, про розмір і характер завданої шкоди. Унаслідок цього розкриваються лише 35–45% зареєстрованих кіберзлочинів. Засуджується тільки 25% з числа встановлених осіб, які обвинувачуються у вчиненні злочинів цієї категорії. Таким чином, лише за кожний десятий вчинений кіберзлочин (із зареєстрованих) винні несуть кримінальну відповідальність. Щодо географії кіберзлочинів в Україні найвища кіберкримінальна активність у Дніпропетровській області, м. Києві, а також Харківській, Запорізькій та Черкаській областях. Найнижча – у Чернівецькій, Херсонській, Сумській, Кіровоградській областях [3].

Ще у 2012 р. наша країна була визнана міжнародними експертами як «рай для хакерів», адже українські кіберзлочини добре відомі у світі і несуть вагому загрозу для багатьох країн [4]. Тому Указом Президента України від 15.03.2016 р. №96/2016 була затверджена Стратегія кібербезпеки України, метою якої є створення умов для безпечного функціонування кіберпростору, його використання в інтересах особи, суспільства і держави. Таким чином, на державному рівні сформувався єдиний погляд на те, як відповідати на загрози в інформаційній галузі [5]. Наступним кроком було підписання 8 червня 2016 р. Президентом України Петром Порошенком Указу про створення Національного координаційного центру кібербезпеки, який би скоординував роботу суб'єктів національної безпеки і оборони України під час реалізації Стратегії кібербезпеки України. У рамках реформи системи правоохоронних органів захищати віртуальний простір від кіберзлочинців повинні працівники новоствореного Департаменту кіберполіції. Необхідно прийняти закон про забезпечення кібербезпеки, який існує в багатьох країнах світу. 20 вересня 2016 р. Верховна Рада прийняла у першому читанні Закон України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» [6]. Також необхідно вдосконалювати заходи запобігання кіберзлочинності, а саме механізми захисту від кібератак мережевих ресурсів органів державної влади. Відкритим залишається питання протидії злочинам у банківській сфері (скімінг, фішинг, кеш-трепінг).

Список літератури

1. Через кіберзлочини у 2016 році Україна зазнала збитків на 27 млн [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zaxid.net/news/showNews.do?cherez_kiberzlochini_u_2016_rotsi_ukrayina_zaznala_zbitkiv_na_27 mln&objectId=1404777.
2. World Internet Usage [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.internetlivestats.com/internet-users/>.
3. Кравцова М. О. Кіберзлочинність: кримінологічна характеристика та запобігання органами внутрішніх справ : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / М. О. Кравцова. – Х., 2016.
4. Клубань Д. А. Кіберполіція України – новітній орган правозахисного призначення / Д. А. Клубань // Міжнародні стандарти з кібербезпеки та їх застосування в Україні (матеріали «круглого столу», м. Харків, 19 квіт. 2016 р.) / за ред. А. П. Гетьмана, Б. М. Головкина. – Х. : Право, 2016. – 88 с.
5. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 27 січня 2016 року «Про Стратегію кібербезпеки України» [Електронний ресурс] : Указ Президента України. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/96/2016>.
6. Про прийняття за основу проекту Закону України про основні засади забезпечення кібербезпеки України [Електронний ресурс] : Постанова Верхов. Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1524-19>.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. І. О. Христич